

NATURA

Article 4rt.

"EL GRÈBOL I EL GALZERAN"

En arribar el Nadal, em ve a la memòria un parell de plantes que gairebé no manquen mai en aquests dies en cap llar catalana: el Grèbol i el Galzeran.

El Grèbol (Ilex aquifolium) és un arbre d'uns 10 metres d'alçària, encara que sovint té un aspecte arbustiu. Les seves fulles són rígides, molt dures, amb la vora ondulada i amb dents fortes i punxoses, verdes tot l'any i molt llustroses. Les seves flors formen uns pomells enganxats a les tiges. Per reducció de la part masculina o femenina en totes les flors d'una mateixa planta, aquestes esdevenen femenines o masculines respectivament. Les femenines produeixen uns fruits petits com pèsols de color vermell - que destaquen fortament sobre el color verd fosc de les fulles.

La fusta del Grèbol és dura i compacta, molt escaient per a ésser emprada en ebenisteria i en torneria. També, un cop pintada negra, substitueix el banús.

De l'escorça s'obté el vesc, substància enganxosa que s'empra per a carregar ocells de cant mitjançant un reclam.

Les seves propietats diurètiques es coneixen des d'antic, però cal tenir en compte que els fruits són perillosos per als nens, perquè poden produir-los la mort.

El Galzeran (Ruscus aculeatus) és una planta arbustiva d'un metre d'alçària, amb moltes arrels adventícies i amb tiges subterrànies anomenades "rizomes". Les tiges aèries són verdes i estriades. Les fulles desapareixen fins a convertir-se en petites escates triangulars que envolten els nusos de les tiges. El que ens sembla que són les seves fulles no són altra cosa que les branques aplanades, dures i punxoses anomenades "filocladis". Al centre d'aquestes branques apareixen unes flors petites i blanquinoses que donen lloc a uns fruits arrodonits de color vermell.

Grèbol (Ilex aquifolium)

Galzeran (Ruscus aculeatus)